

Recepce rakousko-uherského tiskového práva a snahy o jeho novelizaci v období tzv. první republiky

JUDr. Ing. Bc. Martin Kohout

I. Recepce rakousko-uherského právního řádu

28. října 1918 vznikl - „vstoupil v život“¹⁾ - tzv. recepční normou, tj. zákonem č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného československého státu, samostatný československý stát. Norma stanovuje základní pravidla řízení nově vzniklého státu tak, aby právně přechodné období bylo co nejkratší a právní prostředí co nejméně narušené. Zákon neurčuje formu nově vzniklého státu – to přenechává budoucímu zákonodárnému sboru – Národnímu shromáždění. V zájmu zachování veřejného pořádku však prozatímně zachovává v platnosti rakouský právní řád, tj. veškeré dosavadní zemské a celorakouské (říšské) zákony a nařízení.

Lze tedy konstatovat: „...že v oboru tiskového práva Československo převzalo příslušná nařízení šestnácti monarchistických zákonů: trestního zákona z roku 1852, vojenského trestního zákona z roku 1855, rakouského tiskového

zákona z r. 1862 (č. 6 ř. z. z r. 1863), trestní novely z roku 1868, trestního řádu pro řízení ve věcech tiskových z r. 1873, trestního zákona uherského z r. 1878 a trestního řádu z r. 1906, trestní novely z r. 1894, tiskového zákona uherského z r. 1914 (zákl. čl. XIV), bývalého uherského zákona o urážkách z r. 1914 ad.“²⁾

II. Ústavní vývoj v počátcích samostatného československého státu

14. listopadu téhož roku byla vydána prozatímní ústava. Prošla dvojí novelizací, aby byla 29. února 1920 nahrazena ústavou definitivní³⁾.

Nová ústavní listina deklarovala svobodu tisku společně s právem shromažďovacím a spolkovým v hlavě páté nazvané „práva a svobody,

1) Zákon č. 11/1918 Sb. ze dne 28. října 1918, o zřízení samostatného československého státu, preambule.

2) BERÁNKOVÁ, M: Dějiny československé žurnalistiky, 3. díl, str. 73.

3) Zákon č. 121/1920 Sb. ze dne 29. února 1920, kterým se uvozuje Ústavní listina Československé republiky.

jakož i povinnosti občanské“ *in concreto* v § 113. „Svoboda tisku, jakož i právo klidně a beze zbraně se shromažďovati a tvořiti spolky jsou zabezpečeny. Jest proto v zásadě nedovoleno podrobovati tisk předběžné cenzuře.“⁴⁾ A svobodu projevu mínění ve spojitosti se svobodou učení a svědomí v § 117: „Každý může v mezích zákona projevovali mínění slovem, písmem, tiskem, obrazem a pod.“⁵⁾ V duchu těchto ustanovení mělo být recipované rakouské a uherské tiskové právo novelizováno, především v oblastech cenzury a tiskových deliktů, a tím též unifikováno.

K samotnému pojmu tiskové svobody dodejme, že bylo „předem dosaženo souhlasu vlády, že svobodou tisku dlužno rozuměti nejen právo tisknouti, nýbrž i tištěné věci rozšiřovati.“⁶⁾ Účelem jednotlivých ustanovení hlavy páté, kde je kromě tiskové svobody zakomponována také zásada rovnosti, svoboda domovní a další, bylo nastínit zákonodárci pevné mantinely, které nesmí – při vydávání prováděcích předpisů – za žádných okolností překročit. Jakýkoliv mocenský exces v této oblasti je pak striktně korigován tehdejšími správním soudnictvím a v nepo-

4) Tamtéž, § 113.

5) Tamtéž, § 117.

6) Zpráva ústavního výboru k ústavní listině Československé republiky, usnesení ústavním výborem podle § 14 a 17 jednacího řádu. N.S.Č. 1918 – 1920. Tisk 2421.

slední řadě též Ústavní soudem, jakožto ústavní „pojistkou“.

K ústavní listině je však nutno připojit dvě významné poznámky:

Za prvé – ačkoli ústava svobodu projevu tiskem přímo deklaruje, konkrétní ustanovení výslovně zakazuje jen cenzuru předběžnou.

Za druhé – zákon o mimořádných opatřeních z roku 1920 stavuje výjimky ze zásady pro dobu války nebo nepokojů.

III. Rakousko-uherské tiskové normy

„Právní předpisy upravující právo svobodného projevu v tiskovinách a stanovící zásady formálního i věcné úpravy tohoto práva patří mezi právní předpisy, jež se velmi intenzivně dotýkají politických práv a občanských svobod. Míra tiskové svobody i z hlediska historického patří mezi kritéria, jimiž lze poměřovat stupeň demokracie v dané společnosti a míru její svobody.“⁷⁾ Tiskovou svobodu je nutno chápat jako podmnožinu práva na svobodný projev, ať už slovem, písmem nebo právě tiskem. Tato politická práva, vedle práva na informace, práva petičního, shromažďovacího, sdružovacího a dalších, jsou dnes běžnou součástí ústavních listin demokratických

7) SOKOL, T: Tisk a právo, Praha : Orac, 2001, str. 5.

států, případně ji doplňujících právních dokumentů. V historii to ovšem nebyla samozřejmost. Proto lze o svobodě projevu, resp. svobodě tisku hovořit až v dobách, které deklaruji svým občanům alespoň minimální rozměr základních občanských práv. A tato doba do českých zemích přichází po revoluci roku 1848. Revoluční nálada této doby přinesla zrušení předběžné cenzury, na jejíž místo nastupuje trestní odpovědnost autorů tiskopisů, vydavatelů i tiskařů za jejich obsah. Ještě v březnu 1848 přijala vídeňská vláda právní normu prozatímního charakteru – tiskový řád. Předpis se ovšem nepodařilo provést, a tak už o měsíc později vydaná Pillersdorfova ústava (tzv. dubnová) slibuje novou úpravu tiskového práva, která spatří světlo světa o měsíc později. Její velice liberální ustanovení však byla dodržována jen po krátkou dobu. Formálně zakotvuje svobodu projevu i císařský patent z roku 1849 vydaný společně se Stadionovou (tzv. březnovou) ústavou. Následně jej rozvíjejí dva prováděcí zákony. Praxe se však od teorie značně odlišovala, zvláště v období výjimečného stavu vyhlášeného nad Prahou v letech 1849-1853. Bachův absolutismus přináší roku 1852 zcela nový tiskový řád koncipovaný zcela v duchu absolutistické vlády. Návrat k absolutistickým metodám tiskového práva se projevuje i v nových úpravách trestního práva.

Klíčová norma upravující svobodu projevu tiskem je přijata až po obnovení ústavnosti tzv. říjnovým diplomem z roku 1860 a vydáním tzv. únorové ústavy v roce 1861, platí v habsburské monarchii v novelizovaných podobách až do jejího zániku a jako recipovaná a dále novelizovaná i v prvorepublikové ČSR. Jedná se o zákon o tisku přijatý 17.12. 1862 pod číslem 6/1863⁸⁾. Přináší *prima vista* volnější úpravu svobody projevu – úřední povolení správního orgánu k vydání tisku již není zapotřebí, zavádí se pouze ohlašovací povinnost, předběžná cenzura je zrušena. I přes liberálnost jejich ustanovení však odstraňuje toliko nejkřiklavější ustanovení absolutistického tiskového řádu, zanechává však celou řadu kontrolních nástrojů, kterými vláda a jí podřízené orgány mohou regulovat mocný prostředek „ovládání“ obyvatelstva, což je v dobách hrotících se národnostních sporů Čechů a Němců a bojích Čechů za „česko-rakouské“ vyrovnání pochopitelné, avšak těžce akceptovatelné. V oblasti trestní odpovědnosti odkazuje, podobně jako předešlé tiskové zákony, na právní úpravu práva trestního, v tomto případě na trestní zákoník z doby raného

8) Pod číslem 7/1863 je současně s tiskovým zákonem vydán zákon o řízení ve věcech tiskových, který zavádí jakési „tiskové právo procesní“.

Bachova absolutismu. Výklad trestního zákoníku v souvislosti s delikty spáchanými tiskem přináší celou řadu kontroverzních závěrů – ve většině vyhovujících rakouské vládě.

Další liberalizace svobody projevu a s tím souvisejících tiskových poměrů je pak spojena s vydáním prosincové ústavy v roce 1867. Její čl. 13 stanovil: „Každý má právo, mínění své v mezích zákona slovem, písmem, tiskem nebo vyobrazením volně pronášeti. Tisku není dovoleno ani pod censuru dávat, ani propůjčováním omezovati. Administrativní záповědi poštovské k zdejší věcem tištěným se nevztahují.“⁹⁾ V návaznosti na uvedené se v zákonných normách doplňují ustanovení týkající se odpovědného redaktora či tiskové řízení. Význam těchto ustanovení se však snižuje, když o dva roky později dostává vláda možnost nepohodlné ústavní záruky svobody projevu tiskem kdykoli zrušit, mj. znovu zavést předběžnou cenzuru. Vládní garnitura tak daly jasně najevo, že úplnou tiskovou svobodu nepřipustí. Uvolnění, projevující se např. zrušením kaucí, přichází v polovině 90. let, kdy rakouského tiskové právo prochází posledními významnými liberálními změnami – v této – již relativně moderní podobě – je také recepční

9) Zákon č. 142/1867 ř.z., o všeobecných právech státních občanů (jeden ze zákonů tvoří prosincovou ústavu).

normou z roku 1918 převzata do československého právního řádu.

IV. První novelizace rakousko-uherského tiskového práva – zákon o objektivních nálezech v řízení tiskovém

Součástí recipovaného rakouského právního řádu byly i tiskové zákony – do značné míry kvalitní a relativně moderní, obsahovaly však celou řadu nástrojů, jejichž prostřednictvím mohl státní aparát zasahovat do výkonu tiskového práva a které byly logicky v rozporu s demokratickými ideály první republiky. Proto ještě v roce 1918 a 1919 byly podány návrhy právních předpisů rušící „předpřevratové“ zákazy konkrétních tiskovin, omezující ustanovení o kolportáži či upravující cenzuru. Za všechny uvedme např. návrh členů Národního shromáždění dr. Meissnera, Prokeše, dr. Frankeho ad. na zrušení výjimečných opatření ze dne 21. listopadu 1918, ve kterém vyzvali vládu, aby nařízením zrušila *nařízení veškerého ministerstva rakouského ze dne 25. července 1914*, jímž byly suspendovány některé články prosincové ústavy a dále veškeré zákazy tiskopisů vyslovené do dne 28. října 1918, nebylo-li důvodem jejich zákazu ochrana mravopoctnosti.

Vláda si byla vědoma nutnosti legislativní úpravy navržené členy NS.

Proto 19. února následujícího roku předložila Národnímu shromáždění vládní návrh zákona, v němž byla nucena zohlednit i následující aspekty.

Za prvé, vláda dospěla k názoru, že k požadovanému generálnímu zrušení zákazů tiskopisů vydaných před 28. říjnem 1918 nemůže dojít pouhým nařízením, ale přímo zákonem. Za druhé, generální zrušení veškerých zákazů vyjímá těch, jež byly uloženy pro trestné činy proti mravopoctnosti, skýtá nedozírné nebezpečí, nehledě na skutečnost, že ryze subjektivní kritérium mravopoctnosti je krajně nevhodné. Z iniciativy ministerstva spravedlnosti vládní návrh navíc rozlišoval mezi konfiskačními nálezy vydanými před 28. říjnem 1918 a v těch zase rozlišoval nálezy vydané soudy bývalého rakousko-uherského mocnářství mimo území Československé republiky a nálezy vydané soudy v obvodu našeho nynějšího státního území - a mezi nálezy vydanými po převratu, ale podle recipovaných a novelizovaných právních norem.

Právní výbor Národního shromáždění československého upravil vládní návrh novely trestního řádu v duchu těchto zásad: „*buďtež zrušeny všechny konfiskace tiskopisů, vydané v území republiky naší před převratem, vyjímáje jedině případy, kde důvod zabavení tvořil trestný čin proti mravopoctnosti* nebo trestný čin soukromožalobný, buďtež při změně veřejných poměrů zjednána zákonná možnost zrušiti konfiskační nálezy ve státě našem vůbec vydané.“¹⁰⁾

Národní shromáždění poté upravenou předlohu vládního návrhu novely trestního řádu schválilo jako zákon č. 442/1919 Sb. z. a n., o objektivních nálezech v řízení tiskovém, ze dne 24. července. Článek 1., který byl připojen jako odstavec první za § 493 trestního řádu bývalého rakouského, tedy zněl: „*Soud, který učinil nález dle paragr. 492 a 493 odst. 1., zruší k návrhu státního zástupce nebo součastně osoby nález ten neb zákaz dalšího rozšiřování, jestliže obsah tiskopisu netvoří již skutkové podstaty trestního činu, protože veřejné poměry se změnily, anebo jestliže není již veřejného zájmu na tom, aby zachován byl v platnosti zákaz, rozšiřovati tiskopis. Usnesení takové učiní soud v sezení neveřejném, vyslechna při něm státního zástupce a účastníka, který návrh učinil. Bylo-li návrhu vyhověno, buď usnesení vyhlášeno úředními novinami“¹¹⁾*

Ačkoliv tedy zákon zasazuje objektivnímu řízení „tvrdou ránu“,

10) Zpráva právního výboru o vládním návrhu zákona na odstranění nedůvodných zákazů tiskopisů, vyslovených podle § 493 tr. ř., s osnovou zákona o objektivních nálezech v řízení tiskovém. N.S.R.Č. 1918-1920. Tisk č. 589.

11) Zákon č. 442/1919 Sb. z. a n. ze dne 24. července, čl. 1.

k jeho absolutnímu odstranění nedochází. Vypořádání se s rakouským „nešvarem“ tak mělo zůstat na - v této předpokládané - kompletní rekonstrukci tiskového práva.

V. Komplexní návrhy nového tiskového zákona

Komplexní a liberální návrhy nového tiskového zákona připravené v roce 1919 a 1921 nebyly v parlamentu úspěšně projednány.

První návrh – dr. Boučka – z února 1919 byl pojat značně liberálně a v duchu demokratických ideálů. 29 paragrafů je rozděleno do 6 částí – o časopisech, o tištěných spisech mimo časopisy, ustanovení společná, o časopisech cizozemských, o časopisech nemravných a o pouličním prodeji časopisu. Každá osoba, která je chce vydávat časopis, je povinna tuto skutečnost oznámit příslušnému státnímu zástupci, který má pravomoc přezkoumat veškeré zákonné náležitosti ohlášení. Obligatorními náležitostmi takového podání jsou: název časopisu a období, v jakém bude vycházet; jméno a bydliště odpovědného redaktora, „jímž může být jen, kdo požívá všech práv občanských ve státě československém“ a konečně též tiskárnu. Zákon stanovuje třídní lhůtu k učinění tohoto podání – stejnou lhůtu má pak státní zástupce, aby oznámení přezkoumal

a shledá-li v podání nedostatky, nařídil jejich odstranění a případně zakázal časopis vydávat až do chvíle, než budou tyto nedostatky odstraněny. Nutno zmínit, že notifikační povinnost – tak jak je specifikována výše – se týká pouze časopisů, jenž mají vycházet alespoň jednou za měsíc.

Druhý návrh tiskového zákona – z března roku 1921 – je rozsáhlejší a mnozí autoři jej považují za právnicky dokonalý.

65 paragrafů je systematicky a moderně rozčleněno do 6 částí – předpisy všeobecné, předpisy živnostenské, ustanovení pořádková, odpovědnost za obsah tiskopisu, trestní řízení ve věcech tiskových a ustanovení závěrečná. Vnitřní členění zákona odpovídá moderním názorům tehdejší právní vědy a současně vyhovuje i praktickému užití normy.

Situace v oblasti tiskového práva – více jak dva roky po vzniku samostatného státu – byla natolik alarmující, že samotný předkladatel osnovy¹²⁾ zahajuje důvodovou zprávu slovy, podle nichž samotnou reformu tiskového práva není třeba odůvodňovat. S jeho slovy se musíme ztotožnit – stejně jako s jeho poukazem na základní principy tiskového práva, ať už výslovně dané dosavadními

12) Pro úplnost uveďme, že se jedná o vládní návrh, jehož tvůrcem bylo ministerstvo spravedlnosti v čele s tehdejším ministrem – dr. Popelkou.

předpisy tiskového práva nebo vytvořené rakousko-uherskou praxí, jež se neztotožňují s charakterem demokratizující prvorepublikové společnosti. „Stačí poukázat na to, že je nemožno, aby ve státě, v němž demokracie chce pracovat k volnému rozvoji všech členů státu, existovalo tiskové právo, ovládané duchem policejním a každý svobodný rozvoj tisku dusícím. Nebyla-li by reforma provedena brzy, došlo by k tomu, že by ustanovení dosavadních tiskových zákonů nebylo vůbec dbáno, protože se nesrovnávají s duchem a požadavky doby, a zavládl by stav protiprávní a protizákonný.“¹³⁾

I přesto, že reforma tiskového práva byla nutností a téměř nikdo o této potřebě nepochyboval, vyskytovaly se na parlamentní půdě názory nabádající k nutnosti vyčkat dokončení reformy trestního práva. Názor lze označit za legitimní – z druhé strany je však nutné zohlednit skutečnost, že reforma trestního práva byla v době předložení tohoto vládního návrhu teprve v prvopočátcích a její dokonalé zpracování, jež si natolik důležité právní odvětví zaslouhuje, nebylo otázkou např. jednoho roku, a současně na tiskové právo nelze pohlížet toliko jako na otázku pouze trestněprávní a vlastní reformu tiskového práva, jež podle tehdejších ná-

zorů s ohledem na vliv tisku na veřejnost nelze dále odkládat, spojovat pouze a jen s reformou práva trestního.

Předkládaný návrh měl kromě reformních ambic i ambice unifikace. „Uzákonění osnovy té přinese samozřejmě také ten prospěch, že další důležitá část práva bude v celém státě sjednocena.“¹⁴⁾ Tento trend, s ohledem na politické a geografické členění již zaniklé habsburské monarchie, prostupuje celým počátkem prvorepublikového zákonodárství.

Vzhledem k tomu, že ani jeden z návrhů shora specifikovaných nebyl v zákonodárném sboru úspěšně projednán, došlo dalším reformám jen prostřednictvím dílčích novel – k ucelené reformě nedošlo.

VI. Zákon na ochranu republiky

Změnu tiskových poměrů – především omezování tiskové svobody v návaznosti na atentát spáchaný na ministra financí A. Rašína – přináší zákon na ochranu republiky z roku 1923 – jedna z nejvýznamnějších trestněprávních norem tzv. první republiky.

Zákon měl zaplnit mezeru v právním řádu ČSR, který do té doby postrádal ustanovení o ochraně československého státu a jeho ústavních činitelů. „Zákon na ochranu republiky nebude zákonem výjimečným, ako ho

13) Vládní návrh zákona o tisku (tiskový zákon). N.S.R.Č. 1920-1925. Tisk 2042. Důvodová zpráva.

14) Tamtéž.

*opozícia označuje, ale zákon tento bude obsahovať špeciálne, ale trvalé dispozície o trestných činoch, smerujúcich proti základom štátu, proti bezpečnosti jeho ústavných činiteľov, jeho armáde a pokojnej nálade jeho obyvateľov. Okolité štáty, a nielen tie, ktoré vznikly po prevrate, ale aj staré, válkou nedotknuté štáty, ako Norsko a Švajčiarska republika, kodifikovaly zolášť túto čiastku trestného práva, lebo to ochrana bezpečnosti štátnej vyžadovala.*¹⁵⁾

Byl hlubokým zásahem do dosavadní demokratické úpravy práv a svobod občanů podle Ústavy ČSR, mj. i do svobody projevu a tiskové svobody. Jako trestněprávní norma zakotvuje i řadu deliktů, kterých se lze dopustit obsahem tiskopisu.

VII. Tisková novela

O rok později je vydán zákon o změně příslušnosti trestních soudů a odpovědnosti za obsah tiskopisu ve věcech křivého obvinění, utrhaní a urážek na cti, zkráceně zvaný jako „tisková novela“. Byl krokem zpět od proklamované svobody tisku.

Tisková novela byla namířena především proti odpovědným redaktorům, neboť dosavadní soudní praxe porotních soudů mnohdy odpověd-

né redaktory osvobozovala, tím vlastně potvrzovala pravdivost zveřejňovaných zpráv a nedávala tedy vládním stranám nástroje na persekuci tisku. Zákon dále zostřuje cenzuru a mj. omezuje i porotní systém, neboť tiskové delikty přikazuje tzv. kmetským soudům, ve kterých převažují soudci z povolání oproti porotnímu systému, kde se do trestního řízení ve věcech tiskových významně vkládal i laický prvek. Zákon rovněž připouštěl, aby účast samotných kmetů, tedy zástupců laického prvku, mohla být vyloučena, což kmety dostávalo téměř do postavení přihlížejícího.

VIII. Malý a velký tiskový zákon

Cesta k tzv. „malému tiskovému zákonu“, jak je nazýván zákon č. 126/1933 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují tiskové zákony, vedla přes návrh tzv. „velkého tiskového zákona“, jak už logika věci sama napovídá. Vládní návrh tzv. „velkého tiskového zákona“, sestavený odborníky kolem tehdejšího ministra spravedlnosti Dr. Meissnera, byl předložen poslanecké sněmovně v dubnu roku 1932. Vyčerpává téměř všechny otázky týkající se tiskových poměrů. Souběžně s ním se začíná jednat i o návrhu zákona o ochraně cti¹⁶⁾, ve kterém měly být

16) Zákon č. 108/1933 Sb. z. a n. o ochraně cti.

15) Zpráva ústavněprávního výboru o vládním návrhu zákona na ochranu republiky. N.S.R.Č. 1920-1925. Tisk 4021.

mj. řešeny otázky trestných činů spáchaných tiskem.

Poslanecká sněmovna nový návrh tiskového zákona „nevyřídila“ a v důvodové zprávě jejího ústavněprávního výboru se odvolává na nynější vnitropolitickou a zahraniční situaci státu a odkládá řešení na pozdější dobu, kdy doufá, že vláda předloží novou osnovu tiskového zákona.

Výsledkem velkého projektu komplexní tiskové reformy je tak pouze dvaceti-paragrafový tzv. „malý tiskový zákon“, o němž bude stručně hovořeno dále. Původnímu vládnímu návrhu nového tiskového zákona se dostává značného okleštění.

Zavádí další omezení svobody tisku pod heslem *svoboda tisku nesmí být nevázaností tisku*. Poslanecká sněmovna se tedy – z důvodů mimořádné doby rozhodla jen pro částečné a prozatímní řešení – pro novelizaci dosavadních tiskových zákonů. Sněmovna se ve shodě s vládními politickými a odbornými názory došla k závěru, že mimořádná doba není momentálně připravena na pronikavé rozšíření tiskového práva, a proto bude lepší počkat na vhodnější, pozdější dobu, než přijmout zákon, který by měl celou řadu zpátečnických ustanovení. V duchu zásady mimořádná doba si žádá mimořádné prostředky přejala poslanecká sněmovna obsah osnovy velkého tiskového zákona a z určitými změnami je zakomponovala do

malého tiskového zákona. Přejímá ovšem pouze některá ustanovení – především ta účelová, vhodná pro současnou mimořádnou situaci.

Tzv. „malý tiskový zákon“ se zabývá pouze kolportáží, tiskopisy ohrožujícími mládež, cizozemskými tiskopisy, tiskovou opravou a konečně trestními ustanoveními, pokud by vyplývala z neuposlechnutí tohoto zákona. V takové podobě měl zákon přispět především ke klidu a pořádku v zemi a k jejich zajištění, pokud jsou rušeny tiskem. *„Vždyť i dobrý a nezáluďný tisk, nepřihlíží-li k zájmům veřejným, bezohledným psaním může nepříteli dáti nahlédnouti do intimít národa a státu, do jeho hospodářských a finančních poměrů a tak státi se bezděky a bona fide jeho proradcem.“*¹⁷⁾

IX. Zákon na ochranu cti

Spolu s tzv. „malým tiskovým zákonem“ byl vydán i zákon na ochranu cti zákon č. 108/1933 Sb., ze dne 28. června 1933, o ochraně cti. Z hlediska osobnostních práv se jednoznačně jedná o zpříšňující předpis. Jeho ustanovení nahrazují nejen

17) Zpráva ústavněprávního výboru Senátu o usnesení poslanecké sněmovny (tisk 1081) k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění a doplňují tiskové zákony. N.S.Č.R. 1930 – 1935. Tisk 1085.

právní normy rakouského a uherského trestního práva o urážkách na cti, ale i řadu ustanovení tiskové novely z roku 1924. Celou řadu jejich ustanovení ruší, nebo alespoň novelizuje. V rámci ochrany cti zná mj. urážku, pomluvu či utrhání na cti. Zákon na ochranu cti rovněž zavádí kumulaci trestů za jednotlivá ublížení na cti spáchaná v tisku tzv. zanedbáním povinné péče.

X. Závěr

Do tiskových poměrů rovněž zasahují jednotlivá ustanovení jiných zákonů – zmocňovacího či o obraně státu a v poslední řadě dílčí novely, např. zákona na ochranu republiky.

Lze tedy konstatovat, že tiskové poměry byly mezi dvěma světovými válkami upraveny recipovanými

rakousko-uherskými normami, které se dvacátá a třicátá léta snažila vzhledem k dědictví rakousko-uherského právního dualismu unifikovat a zároveň i reformovat, a to nejen v duchu demokratických a liberálních zásad obsažených v ústavní listině, ale i duchu vnitrostátního a zahraničního politického vývoje, který si vyžádal mnohé zásahy do proklamovaných ústavních svobod.

Jak vyplývá ze shora uvedeného, reforma se omezila pouze na dílčí novelizace rakouských recipovaných právních norem ve 20. a 30. letech, příp. na nepřímou novelizaci zákony, které se primárně tiskovým právem nezabývaly.

JUDr. Ing. Bc. Martin Kohout
advokátní koncipient
Advokátní kancelář Lisse & partneři

